

γκάγκα τό, Πελοπν. (Ξηροκ.) *gága* Κρήτ. (Μεραμβ.) Κύθηρ. Σάμ. *kága* Κρήτ. Κῶς Σύμ. *γκάγκι* Πελοπν. (Ἡλ.) *gági* Ζάκ. Κεφαλλ. *κάκα* Κρήτ.

Λέξις πεποιημένη τῆς παιδικῆς γλώσσης, πιθαν. ἐκ τοῦ *δάγκα* προστ. τοῦ ρ. *δαγκάνω* - *δαγκώνω*.

Τὸ δῆγμα, τὸ δάγκωμα καὶ συνεκδ. ἡ λήψις τροφῆς ἐνθ' ἄν.: *Κάνω gága* (δαγκώνω, τρώγω) Μεραμβ. *Κάνε*, παιδί μου, *gága* τὸ *μαμά* (προτρεπτικῶς εἰς τὰ μικρὰ παιδιὰ διὰ νὰ φάγουν) αὐτόθ. *Ἦκαμε gága* τῇ γλῶσσᾳ *dou* (ἐδάγκωσε τὴν γλῶσσαν του) αὐτόθ. *Μὴ τὸν γάτ-θη*, γιατί *κάμνει κάγα* (*γάτ-θη* = γάττον) Κῶς. *Μὴ πάης ἐκεῖ*, γιατί ὁ *babούλας* βάζει μέσα 'ς τὴ *δαγάρα* του τὰ κακὰ παιδιὰ καὶ τὰ κάνει *gága* Κύθηρ.

γκαγκάνα ἡ, Κωνπλ. Προπ. (Πάνορμ.) *gagána* Κρήτ. (Μεραμβ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γκάγκα* ἡ, μὲ πιθαν. ἐπίδρασιν τοῦ οὐσ. *δαγκάνα*.

1) Ἡ χηλὴ τοῦ ἀσταχοῦ Κωνπλ. Προπ. (Πάνορμ.)
2) Ἀγκάθι 1, τὸ ὅπ. βλ., Κρήτ. (Μεραμβ.): *Ἡ gagána* θὰ σὲ *κάμη bíbi* (θὰ σὲ ἀγκυλώσῃ, θὰ σὲ τσιμπήσῃ).

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γκαγκάνας* Θεσσ. (Λάρ.) Μακεδ. (Καστορ. Κοζ. Θεσσαλον.) Στερελλ. (Λαύρ.)

γκαγκάνι τό, Ἀμοργ. Πελοπν. (Γέρμ.) *γκαγκάν'* Θεσσ. (Συκαμν.) Μακεδ. (Ἀνασελ. Ἀρκοχώρ. Βέρ. Βόιον Βροντ. Δαμασκ. Δάφν. Κολινδρ. Λιτόχ. Νάουσ. Πελεκᾶν. κ.ά.) *καγκάνι* Ἀμοργ. *καγκάν'* Θεσσ. *γκάγκανου* Μακεδ. (Κοζ.) *gagán'* Λέσβ. (Πάμφιλ.) Σάμ. *gáganou* Σάμ. *γκαγκάρ'* Μακεδ. (Δοξᾶτ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γκάγκα* ἡ. Πβ. ἐξ ἐγγρ. Μυκόνου τοῦ 1670 ἐν Γ. Πετροπ., Νοταρ. πράξ. Μυκ., 1269, 4-5 «ὁ Πατέστος τοῦ Γκαγκάνη».

1) *Γκάγκα* 1, τὸ ὅπ. βλ., Μακεδ. (Ἀνασελ. Βόιον Δαμασκ. 2) *Γαῖδο υράγκαθο* 1, τὸ ὅπ. βλ., Λέσβ. (Πάμφιλ.) Θεσσ. Μακεδ. (Βέρ. Βροντ. Δάφν. Δοξᾶτ. Κοζ.) Πελοπν. (Γέρμ.) Σάμ.: *Ἀφ' σεις, μαρή, τοῦ λαχτέντου κι δέβ'κιν'* 'ς τὰ *γκαγκάνια* (*λαχτέντου* = χοιρίδιον, *δέβ'κιν'* = μπῆκε) Δάφν. β) Κατ' ἐπέκτ. πᾶν εἶδος ἀκάνθης Μακεδ. (Ἀρκοχώρ. Κολινδρ.) Σάμ.: *Μπῆκι 'ς τοῦ χέρ' ἕνα γκαγκάν'* Κολινδρ. γ) Ὁ καρπὸς τοῦ γαιδαράγκαθου Μακεδ. (Νάουσ.) 3) Κατὰ πληθ. *Γκαγκάνια* ὀνομάζονται σκωπτικῶς οἱ κάτοικοι τοῦ Λιτοχώρου ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῶν γειτονικῶν χωρίων Μακεδ. (Λιτόχ.) 4) Παντὸς εἶδους προεξοχὴ Μακεδ. (Πελεκᾶν. κ.ά.) β) Λοφίον πετεινοῦ Μακεδ. (Πελεκᾶν.) γ) Ἡ κλειτορίς τοῦ γυναικείου γεννητικοῦ ὄργανου Μακεδ. 5) Βάρος ἐκ λίθου ἢ σιδήρου ἐξηρητημένον διὰ σχοινίου ἐκ τοῦ ὀπισθεν ἀντίου διὰ νὰ κρατῇ διὰ τοῦ βάρους του τεταμένον τὸν στήμονα Ἀμοργ. Συνών. *ἀνακρεμασίδι* 1.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. 'Σ τοῦ *Gagáneh* Κρήτ. (Βιάνν.)

γκαγκανίζω ἐνιαχ. *γκαγκανίζου* Μακεδ. (Βέρ. Κολινδρ.) *gaganō* Λέσβ. (Πάμφιλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γκάγκανι*.

Κεντῶ, νύσσω Λέσβ. (Πάμφιλ.) Μακεδ. (Βέρ. Κολινδρ.): *Mi gaganēi* ἡ φανέλα ἡ μαλλένια Πάμφιλ. β) Μεταφ., ἐνοχλῶ, πειράζω τινὰ Μακεδ. (Βέρ. Κολινδρ.): *Σὶ γκαγκανίζου νὰ μὴ σὶ πάρ'* ἡ ὑπνοῦς Κολινδρ.

γκαγκάνισμα τό, ἐνιαχ. *γκαγκάν'* σμα Μακεδ. (Κολινδρ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γκαγκανίζω*.

Νύγμᾳ δι' ἀκάνθης ἢ βελόνης. Συνών. *ἀγκύλωμα* 1, *τρύπημα*, *τσίμπημα*, *τίτσημα*.

γκαγκανομύτης ἐπίθ. ἀμάρτ. *γκαγκανουμύτ'* Μακεδ. (Δαμασκ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. *γκάγκανι* καὶ *μύτη*.

Ὁ ἔχων μύτην ὡς ράμφος πτηνοῦ.

γκάγκανος ὁ, Προπ. (Πάνορμ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γκάγκανι* κατὰ τύπ. μεγεθ.

Μέγα ράμφος πτηνοῦ. Πβ. *γκάγκα* ἡ.

γκαγκάνω ἐνιαχ. *gagánō* Σύρ. (Ἐρμούπ.)

Λέξις παιδικὴ πεποιημένη ἐκ τοῦ οὐσ. *γκάγκα* τό, κατ' ἐπίδρασιν τοῦ συνων. *δαγκάνω*.

Δαγκώνω, δαγκάνω: *Μή, θὰ σὲ gagásō!*

γκαγκάος ὁ, ἐνιαχ. *gagáos* Κύθηρ.

Πιθαν. λ. ὀνομαστικοποιημένη ἐκ τῆς φωνῆς τοῦ πτηνοῦ.

Τὸ πτηνὸν Κρεῖξ ἢ γνησίᾳ ἢ ἡ λειμώνιος (*Crex crex*), τῆς οἰκογ. τῶν Ραλλοειδῶν (*Rallidae*). Συνών. *ὀρτυκοβασιλιάς*, *ὀρτυκομάννα*, *ὀρτυκομήτρα*, *ὀρτυκοσοῦρτης*, *σιταρόκοττα*.

γκάγκαρο τό, Ἀθῆν. (παλαιότ.)—Μακρυγ., Ἀπομν. 2, 91 Δ. Καμπούρογλ. ἐν ἐφημ. Ἀθῆναι, 12 Μαρτίου 1905 Ν. Ἔστ., 21 (1937), 194 *gágaro* Σύρ. *κάγκαρο* Κύπρ. (Γερμασ. κ.ά.) *κάγαρο* Ἀστυπ. Κύθν. Σύρ. *γκάγκαρος* ὁ, Πελοπν. (Γορτυν. Κλειτορ.) Τῆν.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *g a n g h e r o* = στρόφιγξ.

1) Εὐλινος ἢ σιδηροῦς μοχλὸς χρησιμοποιοῦμενος ἐσωτερικῶς τῆς θύρας πρὸς ἀσφάλισιν αὐτῆς Ἀθῆν. (παλαιότ.) Ἀστυπ.—Μακρυγ., ἐνθ' ἄν. Δ. Καμπούρογλ., ἐνθ' ἄν. Ν. Ἔστ., ἐνθ' ἄν.: *Ἡ ὥρα περασμένη, καὶ κάθε νοικοκύρης φρόντιζε νὰ 'χῃ βαλμένο τὸ γκάγκαρο 'ς τὴν πόρτα* Ν. Ἔστ., ἐνθ' ἄν. Συνών. *ἀμπάρε* 1. 2) Σιδηρᾶ στρόφιγξ ἐφ' ἧς στηρίζεται καὶ περὶ τὴν ὁποίαν στρέφεται ἕκαστον φύλλον τῆς θύρας Κύθν. Κύπρ. (Γερμασ. κ.ά.) Σύρ.: *Δίνει τῆς πόρτας μὴ καὶ πάει μέσα μὲ τὰ gágara μαζί* Σύρ. Συνών. *μάσκο υ λ ο*. β) Καρφίον ἐν σχήματι ὀρθῆς γωνίας πρὸς ἀνάρτησιν καθρέπτου κ.τ.τ. ἐπὶ τοῦ τοίχου Κύπρ. 3) Τὸ ὁστοῦν τῆς κάτω σιαγόνης τοῦ χοίρου, πιθανῶς διὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ σχήματος πρὸς τὴν κιγκλίδᾳ τῆς θύρας Τῆν. β) Τὸ ὁστοῦν τοῦ σφυροῦ, ἀστράγαλος καὶ κατ' ἐπέκτ. εἶδος παιδιᾶς γνωστῆς ἀλλαχοῦ ὡς *ἀστράγαλος* 1β, *ἀστράγαλι* 2, *ἀσίκι* 1β, *βασιλιάς* 12, *κότσι* Πελοπν. (Γορτυν. Κλειτορ.)

γκαγκαρόμπουζος ἐπίθ. ἀμάρτ. *καγκαρόπουζος* Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *γκάγκαρο*, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ *κάγκαρο*, καὶ *μπούζα*, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ *πούζα*.

Ὁ ἔχων μεγάλην, βαρεῖας μορφῆς κήλην.

γκάγκαρος ἐπίθ. Ἀθῆν. — Μακρυγ., Ἀπομν. 2, 91 Δ. Καμπούρογλ., εἰς ἐφημ. Ἀθῆναι 12 Μαρτίου 1905 *γκάγκαρης* Ἀθῆν. (παλαιότ.) Μακεδ. (Δρυμ.) *κάγκαρος* Κύπρ. (Γερμασ. κ.ά.) *γκαγκαραῖος* Μακρυγ., Ἀπομν. 2, 91 Γ. Σουρῆ,

